

Projektpedagógia a felsőoktatásban

Huszonöt éves a Közművelődési Konferencia

Sütő Erika

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
Felnőttképzési Intézet

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola művelődésszervező szakos hallgatói 1992-ben szervezték meg először a Közművelődési Konferenciát. Ez a hallgatói kezdeményezés indította útjára az immár negyed évszázados konferenciát és ezzel együtt a projektoktatást is az egykori főiskolán. Tanulmányomban ezt a nagy múltú projektet mutatom be.

A projekt kifejezést az Egyesült Államokban alkalmazták először a szakmai oktatáshoz kapcsolódóan, 1900-ban. A terminussal azt a pedagógiai folyamatot írták le, amelyben a fiatalok önállóan határozták meg saját vizsga-munkadarabjukat, az elkészítéséhez szükséges tervet, majd az elkészítés után önállóan bemutatták (M. Nádas 2003: 9). A reformpedagógia képviselői (Dewey és Kilpatrick) terjesztették ki a szakképzésen túli oktatásra is. Úgy vélték, hogy nem a sok, egymástól elszigetelt elméleti ismeret a fontos, hanem annak a képessége, hogy a tanuló önállóan oldjon meg problémákat, feladatokat, s ezek megoldásához saját maga szerezzék meg a szükséges ismereteket, ne a pedagógustól várja azokat. Erre a képességre lesz szüksége felnőtt korában, és csak így válhat önállóan cselekvő emberré. A projektoktatás a reformpedagógiához kötődik, nagy múltra tekint vissza, de a '60-as, '70-es évekig nem játszott jelentős szerepet Európa országaiban. Magyarországon is voltak előzményei, pl. Nemesné Müller Márta Családi Iskolája, Domokos Lászlóné Új Iskolája, de az igazi fordulat a '90-es évek elején kezdődött. 1998-ban alakult meg a Pedagógiai Projekt Társaság, melynek célja, hogy a projektpedagógia személetére, alkalmazásának hatékonyságára, módjaira felhívja a pedagógiai közvélemény figyelmét. Manapság a közoktatásban elterjedt módszer, egyre több pályázatban, programban jelenik meg követelményként is a projekt. A felsőoktatásban a pedagógusképzésben ma már tananyag a projektoktatás, de nem találni még egy olyan nagy múltú, a képzés részévé vált projektet, mint az SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézetének Közművelődési Konferenciája.

A Közművelődési Konferencia (KMK) ötlete az egykori tanárképző főiskola művelődésszervező szakának kulturális menedzser szakirányos hallgatóitól származott. Az első konferencia témája a kulturális szféra menedzselése volt. A hallgatók a felmerülő kérdéseikre gyakorló szakemberektől várták a válaszokat. A hagyományos oktatási keretek között mindez nem tűnt megvalósíthatónak, így a hallgatók tanáraik segítségével konferenciát szerveztek saját maguknak. Az első rendezvény sikere egyaránt motiválta a hallgatókat és az oktatókat, így évről

évre megismételték, majd pedig országossá bővítették azzal, hogy az ország felsőoktatási intézményeinek művelődésszervező szakos hallgatóit vendégül látták.

A konferencia tartalma, időtartama, felépítése, szervezési módja az évek során alakult, változott, és követte a képzés változásait is. A projektpedagógia szemlélete viszont mindvégig jelen volt, és ez a szemlélet nem csupán a projekt megvalósítása során volt érzékelhető, hanem a mindennapi tanítási-tanulási folyamatban is. Az tavaszi szemeszterben rendezett egy hetes konferencia tervezésének, szervezésének, lebonyolításának folyamata átölelt egy teljes tanítási évet, így a hallgatók és az oktatók folyamatosan kapcsolatban voltak a tantermi órákon kívül is. Az újfajta tanár-diák viszony, a hallgatók aktivitásának, ötleteinek támogatása, a motiválás, a kooperáció és az „életszagúság” az, ami jellemzője lett az egykori Közművelődési Tanszéknek és utódjának, a Felnőttképzési Intézetnek.

M. Nádasi Mária meghatározásában a projektoktatás valamely komplex téma, azaz pedagógiai projekt olyan feldolgozása, amelynek során a téma meghatározása, a munkamenet megtervezése és megszervezése, a témával való foglalkozás, a munka eredményeinek létrehozása és bemutatása a gyerekek/hallgatók valódi önálló (egyéni, páros, csoportos) tevékenységén alapul (M. Nádasi 2003: 18). A KMK projekt esetében a hallgatók önálló munkáját, aktivitását kívánta ösztönözni a pályázat. A tanév őszi szemeszterében az oktatói közösség megfogalmazta a konferencia lehetséges körvonalait, és pályázatot írt ki a konferencia megszervezésére. Pályázni egyénileg és csoportosan is lehetett. A pályázatnak tartalmaznia kellett az aktuális konferencia hallgatók által kijelölt témáját, célkitűzéseit, programtervét, célközönségének megjelenését, illetve a szervezeti és működési szabályzatot. A pályázat részeként kellett benyújtani a költségvetési tervet is, amely a külső (szponzorok, részvételi díjak, pályázatok) és belső (intézeti, kari és HÖK) források feltárását is jelentette. Az érdeklődést és a motiváltságot igazolta, hogy minden évben több pályázat érkezett. A hallgatók körében pedig presztízst jelentett a KMK szervezésének jogát tisztességes versenyben elnyerni.

Az önálló munka és aktivitás ösztönzése mellett a hallgatóknak már a pályázat írásakor szintetizálniuk és alkalmazniuk kellett az elméleti ismereteiket, amelyeket pl. a Pályázatiírás, Projektmenedzsment, Rendezvényszervezés, Médiaismeret, Kommunikációelmélet, Kultúraelmélet, Közművelődési kutatások és több más kurzuson tanultak. A pályázatiírás időszaka a tervezés mellett az izgalommal vegyes ráhangolódás időszaka is volt.

A fentiekben már említettük, hogy a konferencia ötlete hallgatói kezdeményezés volt. Az első konferenciák sikerei után egyre professzionálisabbá vált a projekt tervezése, szervezése, megvalósítása. A konferencia szervezése a hallgatók által kijelölt feladatok alapján létrehozott csoportokban történt, a „stábok” munkáját pedig a szervezés jogát pályázati úton elnyert csoport koordinálta. A régi, 4 éves, tanári szakpáros, főiskolai művelődésszervező képzés lehetővé tette, hogy a hallgatók az egyetemi éveik alatt természetes módon „beleszocializálódjanak” a KMK szervezésébe. Kialakult egy olyan munkarend, hogy a már tapasztaltabb 3. és 4. évfolyamos hallgatók koordinálták a stábok munkáját, illetve ők vállalták a

nagyobb felelősséget, és tartották a kapcsolatot az oktatói mentorral, mentorokkal. A feladatok és a felelősség megosztása egy közösen kialakított szervezeti hátlóban lehetett működőképese, amely egyúttal rugalmas is. Ebben a szervezeti hátlóban érdeklődésüknek, képességstruktúrájuknak megfelelően az alsóbb évfolyamosok is bekapcsolódhattak az egyes részfeladatokba, a stábokban közösen megbeszélte, kialakított munkamegosztásba.

2006-ban a 4 éves főiskolai művelődésszervező képzést felváltotta a 3 éves andragógia BA képzés. Tartalmának átalakulása, a kétszakos képzés megszűnte, a harmadévesek szakdolgozati kötelezettsége indokolta a szervezés módosítását. Az addig jól működő „beleszocializálódás” helyett a második évfolyamra hárult a konferencia koordinálása azzal, hogy az elsősöket és a harmadéveseket, később a mesterszakosokat is vonják be a közös munkába. Az andragógia BA képzés megszűnése óta a Felnőttképzési Intézet andragógia, kulturális mediáció és könyvtárpedagógia mesterszakos hallgatói viszik tovább a hagyományt.

A konferencia szervezésében a Felnőttképzési Intézet minden évfolyama, képzése és oktatója részt vesz valamilyen formában, akár úgy is, hogy értő, érintett közönsége a konferenciának. Hegedűs Gábor projekt-fogalma kiemeli, hogy olyan tanulási-tanítási stratégiáról van szó, amely feloldja a hagyományos osztály- és tanóra kereteket is (Hegedűs 2009: 11). A KMK esetében nincs olyan kurzus, amelynek a keretei lehetővé tennék a konferencia szervezését, és nem is lenne életszerű, működőképese, ha pl. hétfő délelőtt 10 órától 11:30-ig foglalkoznának a projekttel a hallgatók. A projekt megvalósításához szükségesek technikai eszközök (pl. számítógép, internet, telefon, fax, fénymásoló, nyomtató) is, így alakult ki a KMK-iroda elnevezésű szoba a Felnőttképzési Intézet épületében. Ebben az irodában rendelkezésre állnak a szervezéshez szükséges technikai feltételek, és ezt csak a KMK vagy más intézeti programok szervezésére használhatják a hallgatók az egyetemi épület nyitva tartási idejében. Itt tároljuk az előző konferenciák dokumentációit, anyagait is.

A projekt szervezeti hálójában fontos helye és szerepe van a tanári mentornak. Hortobágyi Katalin szerint a pedagógiai projekt létrejötte, pusztá léte a tanár magatartásán múlik, ugyanis csak az a tanár tud pedagógiai projektekkal operálni, aki emberi és pedagógusi meggyőződésből akar engedelmes emberek helyett felelős embereket, végrehajtók helyett alkotókat nevelni. Ehhez pedig át kell lépni egy másik paradigmába, amelyben a tanár irányító szerepe szinte észrevétlenül van jelen az együttműködés minden mozzanatában: a közös tervezésben, szervezésben, végrehajtásban és ellenőrzésben (Hortobágyi 2002: 15). A megváltozott tanár és diák szerep, a partneri viszony azt jelenti, hogy mindkét fél a saját felelősségével arányos feladatokra vállalkozhat, és ezzel arányos jogok birtokosa lehet (Hortobágyi 2002: 14). Ezt a szerepváltozást a KMK esetében maga a projekt teremtette szituáció, a nem hagyományos helyszín és időpont (KMK-iroda, megbeszélés a büfében, kávé mellett, a tanítási nap végén) is hozta magával. Az oktatói mentor abban különbözik a többi résztvevőtől, hogy több tapasztalata és tudása van. Segíti a hallgatókat abban, hogy szakmai, szervezési és pénzügyi kérdésekben döntéseket hozhassanak. Nem ő hozza meg a döntést, de segít abban, hogy felelős és vállalható döntés születessen. A projekt kreati-

vitást, ötleteket igénylő munkafázisaiban az ösztönző, támogató, elfogadó, motiváló jelenléte érzékelhető. A telefonszáma, az elérhetőségei nyilvánosak, ki van függesztve a KMK-irodában, bármikor hívható. Nyitott, beszélget, megismeri a hallgatókat, figyel, kíváncsi az elképzeléseikre, motivációikra, becsatornázza az ötleteket. Bizalommal van a hallgatók felé, azt sugallja, hogy a hallgatók képesek önállóan tevékenykedni. A 2013-as konferencia értékelésénél úgy fogalmazták meg a hallgatók, hogy a mentortanár jelenléte, telefonszáma a falon olyan volt számukra, mint egy tűzoltó készülék. Tudták, hogy ott van, jelen van és bevethető, ha szükségét érzik. Ha valami probléma adódott, rögtön ránéztek a telefonszámra, aztán átgondolták, hogy hogyan mondják el a problémát, és mielőtt felhívták volna a mentortanárt, már rájöttek, hogy mégsem ég a ház.

Az elmúlt 25 év alatt tanári mentorként tevékenykedett Hetesi Erzsébet, Rigó Jázon, T. Molnár Gizella, Szirmai Éva és Sütő Erika. Szirmai Éva érdeme a Közművelődési Konferencia hivatalos napilapjának, a KéMeK-nek az elindítása és gondozása is. A művelődésszervező főiskolai képzés média szakirányának vezetőjeként fontosnak tartotta, hogy az újságírás, szerkesztés és lapkiadás alapjait a gyakorlatban is elsajátíthassák a hallgatók. A projekthét tanszéki/intézeti fontosságát jelzi, hogy a tanszékvezetők, intézetvezetők is mentortanárai voltak a konferenciának. A tanulmány írója hallgatóként is részt vett a KMK szervezésében, majd 2011-től lett a konferencia oktatói mentora.

A továbbiakban a projekt megvalósításának lépéseit a XX. Közművelődési Konferencia példáján keresztül mutatom be. A tervezés, szervezés, kivitelezés és értékelés folyamatát a 2011-ben megvalósult konferencia alapján ismertetem.

A 2010 őszén kiírt pályázatra három munka érkezett. Az intézet oktatóiból, az előző KMK szervezőiből és a hallgatóink által létrehozott „Életen át!” F fiatal Andragógusok Közhasznú Egyesületének elnökéből álló zsűri választotta ki a legalaposabban átgondolt, szakmainak és megvalósíthatónak vélt pályázatot. A győztes pályázatot négy másodéves hallgató: Pap Luca, Bocskai Dávid, Ipacs Virág és Aszódi Nándor készítette. A konferencia kijelölt időpontja 2011. március 28 – április 1.

A fő téma és a probléma, ami a hallgatókat érdekelte, összefüggésben állt a képzés átalakulásával. A művelődésszervező főiskolai képzés megszűnésével, illetve a helyére lépő andragógia (művelődésszervező specializáció) BA képzéssel kapcsolatos kérdések érdekelték a pályázatírókat, akik azért választották az andragógia alapszakot, mert azt hitték, hogy ez egyenes folytatása a régi művelődésszervező képzésnek. A felnőttképzés és a kultúráközvetítés különbsége és kapcsolata, múltja, jelene, jövője foglalkoztatta a hallgatókat. A tervezett szakmai programot úgy állították össze, hogy a felnőttképzésben és a kultúráközvetítésben dolgozó elismert szakembereket szólaltattak meg. A tervezett program pozitívuma volt az is, hogy előadások helyett kerekasztal-beszélgetésekben, interaktív megoldásokban gondolkodtak. A pályázat újdonsága volt a KMK arculatának megújítása, a logó, a dizájn, és a KéMeK grafikai modernizálása.

A konferenciát megvalósító szervezeti modell 12 stáb munkájára épült, a négy pályázatíró pedig a stábok munkáját koordinálta, maguk között is felosztva azo-

kat a területeket, amelyekhez jobban értettek. A 2011-es KMK stábjai: Program-szervező, Videó, Újság, Fotó, Pénzügy, PR–Marketing–Szponzor, Protokoll, Rendező, Kreatív, Hostess, Vendéghallgatói kapcsolattartó és Sajtóreferens (ld. 1. kép).

A nyertes pályázatírók első feladatai közé tartozott a hallgatótársak toborzása, megnyerése a közös munkához. Ismertették a pályázatot, az elképzeléseiket, a lehetséges feladatokat. Fontos hangsúlyozni, hogy sosem az elfogadott pályázatot kellett szigorúan megvalósítani, az csupán kiindulásul szolgált. A szervezés során változtak a programok, a konkrét lehetőségekhez igazodtak az eredeti elképzelések. A pályázat azért volt fontos, hogy a legmotiváltabb hallgatóknak legyen elképzelésük arról, hogy mit akarnak csinálni, gondolják át, hogy nekik aktuálisan miről szólhat a konferencia, hogyan lehet megvalósítani, tervezzenek, gondoljanak végig egy projektet.

A stábok megalakulása után elkezdődött a közös munka. A KMK szervezésének történetében 2011-től az intézet pszichológus kollégái, Démuth Ágnes és Sipka Tünde a mentortanárral együtt csapatépítő, kommunikációs és konfliktuskezelő tréninget tartottak a konferencia szervezőinek, stábvezetőinek, és ha igény volt rá, az egyes stáboknak is.

A következő munkafázis az volt, hogy ki kellett dolgozni a feladatmegosztást a stábok között és a stábokon belül is. A feladatokhoz időtervet készítették, és megegyeztek abban is, hogy a konkrét munkát ki vállalja, valamint a megvalósításhoz szükséges eszközöket is számba vették. Egy-egy konkrét részfeladaton egyénileg vagy párban is dolgozhattak. Fontos volt tudatosítani, hogy mindenki munkája ugyanolyan fontos, hiszen azon múlik a konferencia sikere, hogy a többiekkel együttműködve valamennyien elvégzik azt a feladatot, amire vállalkoztak. Ezzel elkezdődött a projekt szervezési szakasza (ld. 1. melléklet).

A továbbiakban ismertetem a stábok közösen kialakított feladatait a 2011-es konferencián. A Programszervező stáb feladata értelemszerűen a szakmai és az esti programok szervezése volt. A konferencia előtt egy hónappal már szinte végleges programfüzettel kellett rendelkezni, hiszen a hivatalos személyre szóló meghívókat már akkor postázni kellett.

Az egy hetes konferenciának hagyományosan a következő programfelosztása alakult ki: az ún. 0. napon, hétfőn a vendéghallgatók fogadása, elszállásolása történt, ezen a napon csak esti program van. A XX. KMK-n a 0. napon játékos városismereti túrát szerveztek a vendéghallgatóknak, melynek végállomása az IH Rendezvényközpont volt, ahol folytatódott az „ismerkedési est”. Az intézet oktatóiból, hallgatóiból és a vendéghallgatókból álló csapatok vetélkedtek, és a szakmai, kevésbé szakmai feladatok közben kiválóan lehetett ismerkedni és kapcsolatokat építeni. A vetélkedő feladatainak a kitalálása, az est megszervezése is a Programszervező csapat feladata volt. Az 1. napon, kedden délelőtt a konferencia hivatalos megnyitója zajlott a dékánnal, intézetvezetővel, a szervezőkkel. A 2011-es megnyitón a hallgatókkal, oktatókkal, vendéghallgatókkal, sajtóval együtt körülbelül 250-en vettek részt (ld. 2. kép). Az intézeti hagyományokat követve a megnyitó eseménye volt a Rigó Jázon-díj átadása is, mellyel egykori alapító tanszékvezetőnkre emlékeztünk, a díjat pedig olyan volt hallgató kapta, aki

a szakmában kiemelkedő eredményeket ért el. Az első Rigó Jázon-díjat Máté Barbarának ítélte a bizottság. Az 1., 2. és 3. napon (kedd, szerda, csütörtök) délelőtt és délután szakmai előadások, programok voltak, este pedig az egyetemi élet részeként bulizhattak a hallgatók. Az esti programok szervezésénél figyelembe kellett venni azt is, hogy ha külső helyszínre tervezik, akkor a hallgatótársaknak elég motiváló legyen a koncert vagy a mozi, és kedvezményes legyen a belépő.

A XX. Közművelődési Konferencia szakmai programjai közül kiemelhető az andragógia mibenlétét firtató előadás, melyet ismert szegedi kultúraközvetítő szakemberek, régi népművelők vitája követett. Több kerekasztal-beszélgetést is szerveztek, pl. a felnőttképzés jövőjéről, az új típusú közművelődési színterekről, a színházak jövőjéről, a mai fiatalok olvasási szokásairól, az olvasás-kultúráról. 2011. az önkéntesség európai éve volt, ennek apropóján beszélt az önkéntes munkáról a fiataloknak Miklósa Erika operaénekes. Interaktív programként különféle egyesületek, klubok munkájába leshettek be a hallgatók. A standoknál bemutatkozott az „Életen át!” Fiatal Andragógusok Közhasznú Egyesülete, a Drogcentrum – Fű-vész Klub, az Esélyek Háza, a Wemsical Ifjúsági Egyesület. A 3. napon a szakmai programok után a rendezvény zárásaként állófogadást tartottak. A projektnek azonban ezzel még nem volt vége, a negyedik, pénteki napra a rendezvény utáni feladatok maradtak, a termék visszapakolása, elrendezése is része volt a munkának.

A Programszervező stáb szorosan együttműködött a Pénzügyi stábbal, hiszen adott anyagi keretek között lehetett mozogni. Az előadók utazási költségeinek, tiszteletdíjának a kiszámítása közös feladat volt. Az előadóknak írt felkérő levelek, telefonhívások is kellő átgondolást igényeltek. A Protokoll stábbal együttműködve találták ki, hogy az egyes előadóknak, résztvevőknek milyen jelképes ajándékkal köszönjék meg a részvételt. A XX. konferencia érdekessége volt, hogy a sajtókapcsolatokért egy hallgató felelt, hivatalosan ő nyilatkozhatott a konferenciáról, és ő tájékoztatta a helyi és országos sajtót a konferencia programjáról is.

A vendéghallgatók toborzását, és a velük való kapcsolattartást is egy hallgató vállalta magára, és szorosan együttműködött a Hostess csapattal. A konferencia országossá válásával a szervezők feladatai közé tartozott az is, hogy a többi egyetem andragógus hallgatóit meghívják az egy hetes rendezvényre. A konferencia előtt egy hónappal „turnéra” indultak a szervezők, előre egyeztetett időpontokban meglátogatták az ELTE, a PTE, a debreceni és kaposvári egyetem andragógia szakos hallgatóit, és a programtervvel invitálták őket a szegedi eseményre. Az utazás szervezése, a jelentkező hallgatókkal való kapcsolattartás nagyon komoly feladat volt, hiszen a konferencia presztízse, megítélése is múlott ezen. A vendéghallgatók részvételi díját sokszor az adott egyetem hallgatói önkormányzata támogatta, a konferencián való részvételt pedig szakmai gyakorlatnak is elismerték egyes intézményekben. A szabadkai tanítóképző karról is voltak vendéghallgatók, ők a konferencián való részvételt tanulmányi jutalomként kapták az intézményüktől. A vendéghallgatók fogadása, elszállásolása, szegedi kalauzo-

lása a Hostess stáb feladata volt. A részvételi díj a kollégiumi szálláson és az étkezésen túl a helyi kedvezményes utazási bérletet is tartalmazta. 2011-ben 76 vendéghallgató vett részt a konferencián.

A Pénzügyi stáb kapcsolatban volt az összes többi stábbal. A stábban dolgozóknak meg kellett ismerniük, hogy hogyan működik az egyetemen a számlák kifizetése, mi fizethető készpénzzel, mi átutalással. Árajánlatokat kértek, és felelősen eldöntötték, hogy az adott szolgáltatást, pl. az étkeztetést vagy a KéMeK nyomdai munkálatait melyik cégtől rendelik meg. A számlák mellé elszámolt vagy megrendelöt írtak, szerződéseket csatoltak. Az átutalásos számlához szükség volt az intézet pecsétjére. A hivatalos pecsétért egy hallgató vállalt felelősséget. Az előadók utazási költségeinek térítése is sajátos ügyintézészt jelentett. Fel kellett mérni a bevételi forrásokat, az intézeti, a HÖK-ös és a pályázati keretet, a vendéghallgatók részvételi díját, a szponzori támogatásokat, és azt, hogy ehhez képest milyen kiadások jelentkeztek. A kiadásokat és a bevételeket táblázatban vezették, saját maguknak is dokumentálták a számlák fénymásolatát. Ezeket a feladatokat is önállóan végezték a hallgatók, a mentortanár csupán közvetítő és segítő volt a hivatalos ügyintézésnél.

A pénzügyesek a PR–Marketing–Szponzor stábbal tartottak szoros kapcsolatot. A 2011-es konferencia szponzorai között volt többek között az SZTE Felnőttképzési Intézete, az „Életen át! Fiatal Andragógusok Közhasznú Egyesülete, az SZTE JGYPK HÖK, az SZTE EHÖK, a JATE-klub, az IH Rendezvényközpont, az SZTE Klebelsberg Könyvtár, a Százszorszép Gyermekeház, a REÖK (Regionális Összművészeti Központ), a JUGYU Klub, a Belvárosi Mozi, a Nyugi presszó, az ArtStab Kulturális Egyesület, az Agro-Békés Kft., a Károlyi Mihály Kollégium, a Boci Tejjívó. A szponzorok felkutatása, a megfelelő kapcsolattartás is komoly feladatnak számított. A szponzori kedvezmények, díjmentes szolgáltatások nélkül aligha valósulhatott volna meg a projekt.

A Videó, Fotó és Újság stábnak leginkább a rendezvény ideje alatt volt feladata. A videósok felvették az egész konferenciát, több kamerával, vezérlőpulttal dolgoztak. Ennek a munkának a része volt az is, hogy az előadóktól beleegyező nyilatkozatot kértek arról, hogy rögzíthető és a későbbiekben felhasználható az előadásukról készült felvétel. A Fotó stáb az Újság stábnak is készített képeket, de a konferencia honlapjára is minden nap kerültek fel új fotók. Az Újság stáb feladata értelemszerűen a KéMeK írása, szerkesztése, kiadása volt. A KéMeK-nek egy-egy konferencia alatt öt száma jelent meg. A konferencia első napján a beharangozó lapszámot vehették kézbe az érdeklődők, illetve minden napról készült egy-egy szám tudósításokkal, interjúkkal, beszámolókkal, későbbi programajánlókkal.

A szerkesztőség egy külön tanteremben volt berendezve, számítógépekkel, internettel, diktafonnal felszerelve. A KéMeK stábja folyamatosan követte a konferencia programját, riportok, tudósítások, interjúk készültek a nap folyamán. A szerkesztő estére összeállította az újságot, a korrektor elvégezte a javításokat, a tördelő pedig előkészítette a nyomdai munkát, és reggel a konferencia résztvevői már kézbe is vehették az aktuális számot. 2011-ben a KéMeK felelős kiadója Bocska Dávid volt, főszerkesztője Kovács Bernadett, a tördelő Szőke Csaba. A

stábot öt újságíró és négy fotóriporter alkotta. Az újság az E-Press nyomdában készült 300 példányban (ld. 2. melléklet).

A Kreatív stáb nevet kapta az a csapat, amelynek az volt a feladata, hogy a Felnőttképzési Intézet épületét, tantermeit, folyosóit dekorálja, rendezze be a konferencia idejére. Képeket, fotókat, poszttereket, molinókat, tablókat, útmutató táblákat készítettek, hogy a helyszín külsőségeiben is más legyen, mint a szokványos tanterem, oktatási épület. A Rendező stáb feladata volt a termék aktuális programhoz való berendezése és a konferencia utáni visszarendezés. A Hostess csapat a vendéghallgatók patronálása mellett az információs pultot is működtette a konferencia ideje alatt.

A projekt kivitelezési szakasza maga a konferencia hete, amikor megvalósult mindaz, amit a hallgatók hónapok óta terveztek, szerveztek. A konferencia lebonyolítása újrarendezte a szervezési szakaszban kialakult egyes stábokat, például a Kreatív csapat munkája a konferencia kezdetéig befejeződött, így a csoporttagok más-más feladatot is tudtak vállalni. A konferencia alatti teendőkről újra listát készítettek, és forgatókönyveket írtak. A stábok újra kialakították a konferencia idejére a konkrét munkabeosztást. Az Újság stábben felosztották egymás között, hogy ki írjon egy-egy programról. A Programszervező stábben megbeszélték, hogy ki fogadja az adott vendéget, a Pénzügyeseknél ki fogja rendezni a hivatalos ügyeket (útiköltség, szerződés, számla) egy-egy előadóval. A Rendező és a Hostess stáb tagjai a programszervezőkkel együttműködve alakították ki a munkarendjüket. Megbeszélték, hogy egy-egy előadásra, programra hogyan kell berendezni az adott termet, és a protokollal is egyeztettek. A szervezési és a kivitelezési szakaszban 60-70 hallgató munkáját kellett koordinálni, és ehhez nagyon pontos, minden részletre kiterjedő forgatókönyveket készítettek maguknak a konferencia egészére, a stábokra és egy-egy konkrét programra vonatkozóan is (ld. 3. melléklet).

A projekt értékelő szakaszára egy héttel a konferencia zárása után került sor, hogy legyen idő a történetek átgondolására. Az értékelő megbeszélés nem csupán formai lezárása volt a munkának, hanem a tanulási folyamat szerves része, magából az értékelésből is sokat tanulhattak a résztvevők. A hallgatók legalább olyan izgatottan várták és készültek rá, mint magára a konferenciára. Az értékelésnél arra törekedtünk, hogy több szinten történjen. Az oktatói, a szakmai értékelés mellett legalább olyan hangsúlyos szerepet kapott a hallgatók értékelése és önértékelése is. A projekt megfelelően szervezett és lebonyolított értékelésének céljaként Szivák az önismeret fejlesztését, a reális, pozitív énkép megerősítését, a csoportkohézió erősítését, a nyílt, őszinte visszajelzés gyakorlását, a tanulás folyamatáról való gondolkodást jelöli meg (Szivák 2010: 2). Az értékelés azt jelentette, hogy az aktuális konferencia milyenségét, minőségét, és magát a létrehozás folyamatát apró elemeire bontva megbeszéltük. Ugyanazt a dolgot több szempontból is láthattuk: a cselekvő hallgató, a csoporttársak szemszöge, a mentortanár és a konferencia programjain szakmai látogatóként jelen lévő többi oktató szempontja sokkal komplexebb és összetettebb képet rajzolt a projektmunkáról az értékelés során. 2012-től SWOT-analízist is alkalmaztunk az értékelés-

nél. A megbeszélés után a hallgatói önértékelés része volt az is, hogy a KMK projektben részt vevő hallgatóknak beszámolót kellett írniuk a saját munkájukról, arról, hogy miben fejlődtek, mit csináltak jól, min lehetett volna változtatni stb. A hallgatói önértékelés része volt az is, hogy javaslatot kellett tenniük saját munkájuk óraszámára, a projektben való részvétel ugyanis beszámítható volt a 180 órás szakmai gyakorlatba. A tapasztalatok azt igazolják, hogy a körülményeket figyelembe véve, a társak munkájához viszonyítva nagyon pontosan meg tudták határozni saját munkájuk értékét. Az összetartozás érzése, a közös cél, a csoportban dolgozás élménye, a társak és az oktatók elismerése volt a legnagyobb motiváció számukra. Önmaguk fejlődésének értékelésénél a felelősségvállalást, az együttműködést, az önálló munkát, a döntést, a munkafegyelmet emelték ki. A KMK szervezői saját bevallásuk szerint a projektmunka során sokkal felelősebbek lettek, hiszen érezték annak a súlyát, hogy hivatalosan az SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézetét képviselik minden lépésükkel, döntésükkel, megnyilatkozásukkal. A KMK megvalósítása során saját élményű, életszerű, használható tudást szereztek a hallgatók.

Összegzőképpen elmondható, hogy az SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézete és jogelődje, a Közművelődési Tanszék 25 évvel ezelőtt már alkalmazta a projektpedagógiát, ami nemcsak az ország többi művelődésszervező képzésében volt példanélküli, hanem sokáig a felsőoktatásban is. A KMK nem csupán egy hallgatók által szervezett konferencia, hanem egy olyan közös élmény is, amely összetartja a közösséget, azokat, akik valamilyen formában részt vettek benne. Egykori hallgatóink, volt KMK-saink visszajárnak a konferenciára, és gyakorló kultúráközvetítő szakemberként, felnőttképzőként, újságíróként mutatnak példát az újabb generációnak. A kérdés csupán az, hogy vajon lesz-e folytatás.

Irodalom

- M. Nádasi Mária 2003. *Projekttudás*. Gondolat, Budapest.
- Hortobágyi Katalin (szerk.) 2002. *Projekt kézikönyv*. Iskolafejlesztési Alapítvány, Budapest.
- Hegedűs Gábor 2009. A projektpedagógia elmélete és gyakorlata az oktatásban. In Hegedűs Gábor (szerk.) *Progresszív pedagógiák gyakorlata*. Reálstúdió Oktatási és Kereskedelmi Bt., Budapest.
- Szivák Judit 2010. Mitől projekt, miért projekt? In Bányai János – Szivák Judit (szerk.) *MódszerLesen: kompetenciafejlesztő módszerek tanároknak*. Raabe Kiadó, Budapest.

Mellékletek

1. A XX. Közművelődési Konferencia a pályázatírói és stábvezetői
2. A XX. Közművelődési Konferencia megnyitója
3. Emlékeztető a hallgatók projektmegbeszéléséről
4. A 2011-es konferencia ismerkedős estjének forgatókönyve
5. KéMeK

1. kép: A XX. Közművelődési Konferencia a pályázatiírói és stábvezetői
Forrás: a KMK archívuma

2. kép: A XX. Közművelődési Konferencia megnyitója
Forrás: a KMK archívuma

Emlékeztető

III. megbeszélés 2010. december 7.

- 1) Megbeszéltük, hogy Kovács Bernit felkérjük Móni helyére.
- 2) Megbeszéltük, hogy a **vizsgaidőszak fontos** a KMK szervezésében, ezért törekedni fogunk arra, hogy meg tudjuk oldani a találkozásokat.
- 3) Felhívtam a figyelmeteket, hogy az **ismeretlen számról jövő hívás** feltehetően a KMK irodából jön, vegyétek fel! Ha nem megy, hívjatok vissza engem, mert én vagyok a telefonos kisasszony!
- 4) Beszéltünk a plakátok kihelyezéséről, ezt meg is tettük a megbeszélések után (köszönöm Juci, Eszti, Nándi). Illetve az e-mailt is megírtam a közös címekre.
- 5) Megkértük Timit, hogy írja meg az **előadóknak küldendő promóciós szöveget**.
- 6) Kértünk Titeket, hogy váljatok **önállóvá**, kezdjétek hozzá a munkához, mert az idő telik. Megbeszéltük, hogy kéthetente mindenki ír a **fórumra egy összefoglalást** arról, hogy mit tett az adott időszakban.
- 7) Sanyi felvetésére megbeszéltük, hogy minden stábvezető ír egy, a KMK idejére vonatkozó **forgatókönyvet a saját stábját illetően**. Ez segít átlátni a dolgokat, a megírása alatt mindenki átgondolhatja, hogy mit is szeretne.
- 8) BrainStormingot tartottunk a **programmal kapcsolatban**, és megbeszéltük, a fórumra is írhatja mindenki az ötletét nem csak a programmal, de a szponzorokkal kapcsolatban is.

Virág

S

1. melléklet: Emlékeztető a hallgatók projektmegbeszéléséről
Forrás: a KMK archívuma

Sodrásban

0. nap						
hétfő	időpont	helyszín	program	megjegyzés	felelős	eszközigeény
IH Rendkp.	18:00 - 18:30	IH Café	átjutás, majd megérkezés az IH-ba	lejelentkezés	Pap Luca, Ipacs Virág	3 boríték, felvágott számok, 250 pohár, 4 alkoholos filc, projektor vászon, Nándi laptop,a/4espapír 50 db, feladatok, 400 szalvéta, tollak, 8 programhenger
	18:30 - 19:30	IH Café	Café berendezése, DJ cucc bepakolása, poharak betűzése, welcomedrink kitöltése	Bajusz Attila értesítése a hangosításról, asztalok rendezése az előre megbeszéltek alak szerint	Nacsa Judit	hosszabbítók, asztalok, székek, poharak, filcek, SŐR (számla róla a sulinak - ne legyen benne, hogy alkohol)
	19:35 - 19:45	IH Café	"B" játék a 1. csapatnak		Ipacs Virág	
	19:45 - 20:00	IH Café	"A" játék az 1. és 2. csapatnak		Ipacs Virág	
	19:55 - 20:00	IH Café	3.capat beérkezése, bevonulás az IHba	ajtónál kalapból húzás	Ipacs Virág, Pap Luca	borítékok(tanárok, vendégek, mi), számok benne
	20:00 - 20:15	IH Café	csapatok kialakulása, asztalfoglalás	hostessek a feladatokkal várják őket	Schön Eszter	
	20:15 - 20:20	IH Café	köszöntő, welcomedrink elfogyasztása	egybe a pohár alján játékkal	Nagy Noémi, Lajkó Zoltán, (Ipacs Virág)	
	20:20 - 20:30	IH Café	pohár alján betű játék megoldása	hostess teszi fel a kezét, így nézzük a sorrendet	Nagy Noémi, Lajkó Zoltán, (Ipacs Virág)	mi van a móra ferenc múzeum homlokzatán?-> a közművelődésnek
	20:30 - 20:45	IH Café	névismerkedős játék	5 perc alatt minél több keresztnév megjegyzése, majd ember kiválasztása, papírra leírása	Nagy Noémi, Lajkó Zoltán, (Ipacs Virág)	papír, toll
	20:45 - 21:00	IH Café	szórómi, puzzle, képrejtvények megoldása	hostessek egyszerre odaadják, gyorsaság ér pontot a megoldás mellett	Nagy Noémi, Lajkó Zoltán, (Ipacs Virág)	puzzle, képrejtvények, szórómi, tollak, papírok
	21:00 - 21:45	IH Café	iskolák bemutatása	mindenkinek 5 perc van, ezt be kell tartani! Gyors váltásra törekedjünk!	Nagy Noémi, Lajkó Zoltán, (Ipacs Virág)	projektor, laptop
	21:30	IH Café	The Fiction Stop fogadása		Pap Luca	passok, karszalagok
	21:45 - 22:15	IH Café	pizzázás, The Fiction Stop bepakolása, teremrendezés	mindenkinek 1 szelet jár	Bodó Brigitta, Nacsa Judit	szalvéták, kések
	22:15 - 23:00	IH Café	The Fiction Stop koncert		Pap Luca	
	23:00 - 23:30	IH Café	kipakolás, bepakolás Tominak, cigiszűnet, bszélgetés a Tisza teremben	erős fiúk segítsenek a Tominak	Aszódi Nándor	
	23:30 - 02:00	IH Café	Dj Max	utolsó számok 01:45 körül	Aszódi Nándor	
	22:00 - 02:00	Tisza Terem	beszélgetés, cuccok lepakolhatóak érkezéskor			

2. melléklet: A 2011-es konferencia ismerkedő estjének forgatókönyve
 Forrás: a KMK archívuma

3. kép: KéMeK-címlapok

